

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 161/1996 vp laiksi opintotukilain muuttamisesta. Eduskunta, jolle sivistysva-

liokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 16/1996 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/94) 7 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 ja 5 momentti, 15 §:n 1 momentti ja 20 §, sellaisena kuin näistä ovat 11 §:n 1 ja 5 momentti 30 päivänä kesäkuuta 1995 annetussa laissa (940/95), sekä

lisätään lakiin uusi 7 a ja 7 b § sekä 12 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2—4 momentti siirtyvät 3—5 momentiksi seuraavasti:

7 §

Opintotukeen oikeuttava aika

Korkeakouluopiskelua varten opintotukea voi saada enintään 70 kuukaudeksi. Yhden ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamista varten opintotukea voi saada kuitenkin enintään 55 kuukaudeksi. Opetusministeriön päätöksellä voidaan pidentää erityisen laajaa työmäärää edellyttävän ylemmän korkeakoulututkinnon tai koulutusohjelman opintotuen enimmäisaikaa. Ylempää korkeakoulututkintoa lyhyempää koulutusta varten opintotukeen oikeuttavan enimmäisajan vahvistaa opetusministeriö. Korkeakouluopintoihin rinnastetaan tätä momenttia sovellettaessa myös opiskelu nuorisooasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetun lain (391/91) 3 §:ssä tarkoitetussa väliaikaisessa ammattikorkeakoulussa. Ulkomailla

suoritettavaan korkeakoulututkintoon myönnettävän opintotuen enimmäiskestosta säädetään asetuksella.

7 a §

Ylempää korkeakoulututkintoa varten myönnettävän opintotuen enimmäisajan pidentäminen

Opiskelijalle, joka on saanut opintotukea yhden ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamista varten vahvistetun enimmäisajan, voidaan myöntää opintotuki opiskelun jäljellä olevaksi ajaksi, kuitenkin enintään yhdeksäksi kuukaudeksi. Edellytyksenä on, että opiskelija osoittaa opintojen viivästymisen aiheutuneen opintojen edistymiseen merkittävästi vaikuttaneesta sairaudesta tai muusta erityisen painavasta syystä. Pidennystä voidaan kuitenkin myöntää vain, jos tutkinnon

suorittamisen arvioidaan edellyttävän päätoimista opiskelua enintään yhden lukuvuoden ajan.

Tämän pykälän mukaista tukea ei myönnetä opiskelijalle, jolle on jo myönnetty opintotukea 70 kuukaudeksi.

Opetusministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä tämän pykälän soveltamisesta.

7 b §

Tukiajan käyttäminen

Tukikuukausi katsotaan käytetyksi, kun opintoraha tai aikuisopintoraha on maksettu. Takaisinperintä ei palauta tukikuukautta uudelleen käytettäväksi, ellei takaisinperintä aiheudu virheellisestä maksatuksesta tai 6 §:ssä tarkoitetun etuuden takautuvasta maksatuksesta. Jos opintotuensaaja maksaa opintorahan tai aikuisopintorahan vapaaehtoisesti takaisin, tukikuukausi palautuu uudelleen käytettäväksi vain, jos takaisinmaksu tapahtuu viimeistään tuen maksukuukautta seuraavan kalenterikuukauden aikana.

Kansaneläkelaitos voi antaa tarkempia ohjeita tämän pykälän soveltamisesta.

9 §

Opintotukilautakunta

Korkeakoulussa ja nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetussa laissa tarkoitettussa väliaikaisessa ammattikorkeakoulussa on opintotukilautakunta. Usealla korkeakoululla voi olla yhteinen opintotukilautakunta, jos asetuksella niin säädetään. Opintotukilautakunnasta säädetään tarkemmin asetuksella. Opintotukilautakunnan tehtävänä on:

1) määritellä kutakin tutkintoa varten opintojen päätoimisen harjoittamisen ja opinnoissa edistymisen yleiset arviointiperusteet asianomaisessa oppilaitoksessa; sekä

2) antaa kansaneläkelaitokselle yksittäisen opiskelijan osalta joko oma-aloitteisesti taikka kansaneläkelaitoksen tai opiskelijan pyynnöstä 1 kohdassa tarkoitettujen perusteiden toteutumisesta lausunto.

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 17—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä on:

1) vanhempien luona asuvalle 20 vuotta nuoremmalle korkeakoulussa opiskelevalle 230 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 130 markkaa sekä 20 vuotta täyttäneelle korkeakoulussa opiskelevalle 630 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 380 markkaa kuukaudessa;

2) muualla kuin vanhempien luona asuvalle 19 vuotta nuoremmalle korkeakoulussa opiskelevalle 750 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 500 markkaa kuukaudessa; sekä

3) muualla kuin vanhempien luona asuvalle 19 vuotta täyttäneelle tai avioliitossa olevalle taikka elatusvelvolliselle korkeakoulussa 1 540 markkaa ja muussa oppilaitoksessa 1 270 markkaa kuukaudessa.

Oikeus 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettuun korkeampaan opintorahaan iän perusteella alkaa sen kuukauden alusta, jona tuensaaja täyttää asianomaisessa kohdassa säädetyn iän.

12 §

Aikuisopintorahan myöntäminen

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa on säädetty, edellytetään, että opiskelija täyttää jonkun seuraavista edellytyksistä:

1) opiskelija on opintovapaalla (273/79) tarkoitettulla opintovapaalla tai muulla palkattomalla vapaalla työ- tai virkasuhteesta, joka on välittömästi ennen opintojen alkamista kestänyt vähintään vuoden; tai

2) opiskelija on välittömästi ennen opintojen alkamista toiminut itsenäisenä yrittäjänä vähintään vuoden; taikka

3) opiskelijan työ- tai virkasuhde on päätynyt enintään 12 kuukautta ennen opintojen alkamista ja hän saa ennen opintojen aloittamista työttömyysturvalla (602/84) tarkoitettua työttömyyspäivärahaa. Lisäksi

edellytetään, että opiskelija on ennen työtömyyden alkamista ollut vähintään vuoden työ- tai virkasuhteessa tai itsenäisenä yrittäjänä.

15 §

Opintolainan valtiontakaus

Opintolainan valtiontakaus myönnetään opiskelijalle, joka saa tämän lain mukaista opintorahaa tai aikuisopintorahaa. Opiskelijalle, joka ei 20 §:ssä tarkoitettujen tulojen vuoksi saa opintorahaa, voidaan kuitenkin myöntää opintolainan valtiontakaus. Valtiontakauksen perusteella myönnettävän lainan nosto-oikeudesta säädetään asetuksella.

20 §

Eräiden etuuksien huomioon ottaminen

Jos opiskelija saa oppilaitokselta taikka opiskelun tai sen yhteydessä tehtävän työn

johdosta palkkaa, päivärahaa tai toimeentulon turvaamiseen tarkoitettua apurahaa tai muuta opintorahaa vastaavaa taloudellista tukea, opintorahaa voidaan alentaa tai se voidaan evätä siten kuin kansaneläkelaitos määrää.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1997.

Nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetussa laissa tarkoitetun väliaikaisen ammattikorkeakoulun opintoihin käytetyt tukikuukaudet rinnastetaan kuitenkin korkeakouluopintoihin ja lain 9, 11 ja 12 §:ää sovelletaan 1 päivästä elokuuta 1997.

Opiskelijalle, jolle on myönnetty aikuisopintoraha ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla ja joka ei tämän lain mukaisten säännösten nojalla olisi oikeutettu aikuisopintorahaan, voidaan myöntää aikuisopintorahaa ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan siten, että 7 §:n 4 momentin mukainen enimmäisaika ei ylitä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1996
